

шляхом подання безпосередньо до суду апеляційної інстанції апеляційної скарги протягом п'ятнадцяти днів з дня її проголошення. Учасник справи, якому ухвала суду не була вручена у день її проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження ухвали суду, якщо апеляційна скарга подана протягом п'ятнадцяти днів з дня вручення йому відповідної ухвали суду [1].

Отже, можна зробити висновок, що сімейне право в Україні регулює важливі аспекти сімейних відносин, включаючи права та обов'язки подружжя. Кожен з подружжя має право володіти, користуватися, розпоряджатися та розподіляти це майно згідно із законом. Спільна сумісна власність подружжя в Україні виникає при укладенні шлюбу та включає в себе майно, яке було набуто під час шлюбу, за винятком окремого майна, яке згідно із законом не підпадає під цей режим власності. Право на спільну сумісну власність подружжя один з ключових елементів сімейних відносин, однак хоч ця форма власності має свої характеристики, права та обов'язки сторін, також має ряд проблем, які необхідно вирішувати на законодавчому рівні.

Список використаних джерел:

1. Єдиний державний реєстр судових рішень (ЄДРСР). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/> (дата звернення: 04.04.2024).
2. Менджул М. В. Порівняльне сімейне право: навчальний посібник. Ужгород: РІК-У, 2021. 296 с. URL: <http://surl.li/ehkzy> (дата звернення: 04.04.2024).
3. 3. Поділ спільного майна подружжя. URL: <https://www.rozluchennya.com/podil-majna-podruzzhya-pty-rozluchenni/> (дата звернення: 04.04.2024).
4. Позняк В.М. Правовий режим спільної сумісної власності подружжя. URL: http://www.lsej.org.ua/8_2021/23.pdf (дата звернення: 04.04.2024).
5. Сімейний кодекс України. Документ 2947-III, чинний, поточна редакція – Редакція від 01.01.2024, підстава – 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text> (дата звернення: 04.04.2024).

Журавель О. Є.

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільно-правових
дисциплін
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ДЕРЖАВНА ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ГОСПДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

В сучасному світі конфлікти та війни стають невід'ємною складовою геополітичної реальності. Україна, знаходячись у центрі геополітичних турбулентностей, не раз стикалася з викликами, що виникають у зв'язку з

воєнними конфліктами на своїй території. Одним із найважливіших аспектів таких конфліктів є їх вплив на економіку та соціально-економічний розвиток країни. У цьому контексті особливо важливим є дослідження впливу воєнного стану на господарські та інноваційні процеси.

Господарські інновації є ключовим фактором розвитку країни та її здатності до адаптації до нових умов. Проте, воєнний стан неминує призводить до перебудови пріоритетів у господарській сфері та зміни в умовах ведення бізнесу. У таких умовах необхідно ретельно проаналізувати як позитивні, так і негативні аспекти впливу воєнного стану на господарські інноваційні процеси, а також розглянути можливі стратегії подолання негативних наслідків.

У даній тезі ми спробуємо систематизувати цей важливий аспект, провівши детальний аналіз впливу воєнного стану на господарські інноваційні процеси в Україні та визначивши шляхи подальшого розвитку в умовах конфлікту.

Державна інноваційна політика в Україні в сфері господарської діяльності під час воєнного стану є ключовим інструментом розвитку країни в умовах конфлікту. Однією з важливих характеристик цієї політики є її адаптивність до змін суспільного та економічного середовища, яка виражається у перегляді пріоритетів та напрямків розвитку, введенні спеціальних заходів для підтримки інноваційної активності та збереження конкурентоспроможності підприємств.

У контексті воєнного стану державна інноваційна політика стає ще більш стратегічною, спрямованою на забезпечення ефективності господарської діяльності в умовах кризи. Вона передбачає розробку та впровадження спеціальних програм та заходів, спрямованих на підтримку інноваційного розвитку та збереження технологічної бази країни. Це може включати фінансову підтримку для наукових досліджень та розвитку нових технологій, створення стимулів для інноваційної діяльності підприємств, а також підтримку інфраструктурних проектів, спрямованих на збільшення доступності та ефективності інноваційних процесів.[1]

Одним із головних завдань державної інноваційної політики в умовах воєнного стану є забезпечення стабільності та неперервності інноваційного процесу, що дозволяє зберегти потенціал для подальшого відновлення та розвитку після закінчення конфлікту. Такий підхід допомагає забезпечити стратегічну безпеку країни та зберегти її конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

Воєнний стан, несумісно з традиційними умовами господарювання, вимагає рішучих заходів для забезпечення національної безпеки та економічного життя країни. У контексті цього, державна інноваційна політика набуває особливого значення, оскільки потребує використання новаторських підходів та інструментів для забезпечення ефективної реалізації в умовах кризи.

Зокрема, важливими інструментами в цьому контексті є стимулювання та фінансування наукових досліджень і розробок, спрямованих на вдосконалення виробничих процесів, підвищення конкурентоспроможності продукції та розвиток нових технологій, які дозволять ефективно функціонувати в умовах обмежень та загроз.

Крім того, важливими механізмами є створення сприятливого інституційного середовища для розвитку інноваційної діяльності, забезпечення доступу до інформаційних ресурсів та ринків, а також підтримка підприємницької ініціативи та співпраці між державними органами, бізнесом та науково-дослідними установами.

Вплив воєнного стану на інноваційну діяльність в сфері господарської діяльності в Україні останніх років є значним і має кілька аспектів. З одного боку, військова напруга стимулює розвиток інновацій в сфері оборонної промисловості, що може призвести до покращення технологій та виробництва зброї. З іншого боку, військовий стан може спричинити зниження інвестицій в інші галузі господарської діяльності, що, у свою чергу, може вплинути на інноваційну діяльність в інших секторах економіки.

Інноваційна діяльність пов'язана з різними ризиками. Наприклад, приватні інвестори стикаються з політичними ризиками (пов'язаними зі змінами в економічній політиці та регулюванні виробничо-господарської діяльності) та економічними ризиками (наприклад, економічна криза, проблеми з інфраструктурою, відсутність достатньої кількості людських ресурсів). До третьої групи належать ризики, пов'язані з форс-мажорними обставинами (наприклад, стихійні лиха). Четверта група ризиків, пов'язані з безпекою (війна, заворушення, високий рівень злочинності) [2].

Якщо наша країна перебуває у стані війни, то переважають ризики останньої групи. Водночас війна створює низку проблем (ризиків), особливо для країн, що межують з Україною. У бізнес-практиці існує багато інструментів, які використовуються для мінімізації різних ризиків. Однак сьогодні в Україні на першому місці стоять проблеми безпеки та логістики. Відомий приклад-блокада українських портів окупантами.

Давайте більш детально розглянемо загрози для розвитку інновацій у сфері господарської діяльності під час воєнного стану. Однією з основних загроз є погіршення інвестиційного клімату. Під час воєнного стану інвестори можуть бути стурбовані ризиками інвестування в підприємства, які можуть постраждати від воєнних дій. Це може призвести до зменшення обсягів інвестицій у інноваційні проекти та ініціативи, що може вплинути на можливість підприємств створювати нові технології, продукти та послуги.

Незважаючи на війну, деякі компанії вже вийшли на довоєнний рівень. Коли наші члени говорять про реалізацію великих проектів, вони

також показують, що продовжують інвестувати. 63% наших членів-організацій планують інвестувати навіть під час війни. Ми розуміємо, що ця цифра є дійсно винятковою, адже наша промислова асоціація налічує майже 913 компаній-членів. Наприклад, інвестуючи в будівництво заводу, для глобальної економіки країни це, можливо, не є великою подією, але для конкретного регіону така інвестиція є значним розвитком. Слід звернути увагу на можливості, які пропонує регіон, і взаємодію з ним. Наразі складається враження, що багато інвесторів віддають перевагу Західній та Центральній Україні. Коли йде мова про повномасштабне вторгнення, важливо мати страхування від політичних та військових ризиків перед інвестуванням в Україну. Крім того, роки війни можна використати для підготовки проектів, наприклад, для узгодження умов. Іншими словами, можна провести підготовчі процедури, щоб проект міг бути реалізований після закінчення війни. Більш активна інвестиційна фаза може бути розпочата одразу після закінчення війни [3]

Інший виклик полягає у порушенні ланцюгів постачання та логістики. Воєнний стан може призвести до зруйнування інфраструктури та транспортних систем, що може ускладнити доступ до ресурсів, матеріалів та обладнання, необхідних для інноваційної діяльності. Це може вплинути на ефективність процесу розробки інноваційних продуктів та послуг, а також на можливість їх виробництва та постачання на ринок. Окрім того, під час воєнного стану підприємства можуть зіткнутися з обмеженнями у використанні технологій та інструментів, необхідних для розвитку інновацій. Це може бути пов'язано з військовими обмеженнями, заборонами на експорт або імпорт певних технологій, а також з погіршенням доступу до інформації та навчальних матеріалів. У цій ситуації важливо, щоб підприємства та інноватори шукали альтернативні шляхи розвитку своєї діяльності та інноваційного потенціалу. Це може включати співпрацю з іноземними партнерами, використання альтернативних джерел фінансування, а також розробку нових технологічних рішень, які можуть бути більш стійкими до ризиків воєнного стану.

Підтримка інноваційних підприємств та організацій під час воєнного стану в Україні є ключовим фактором збереження економічної стабільності та розвитку інноваційного сектору країни. В умовах воєнного стану, надання фінансових стимулів для інноваційних підприємств, організацій та стартапів є важливим інструментом залучення інвестицій та забезпечення їх сталого функціонування. Підтримка інноваційних підприємств та організацій може бути реалізована шляхом створення інноваційних центрів, надання грантів та кредитів, підтримки наукових досліджень та розробок, а також залучення іноземних експертів та компаній. Також важливе значення має створення сприятливих умов для інновацій, захист інтелектуальної власності та сприяння обміну досвідом та ідеями між підприємствами та організаціями. В умовах воєнного стану,

підтримка інноваційних підприємств та організацій може забезпечити сталий розвиток інноваційного сектору, залучення інвестицій, створення нових робочих місць та збереження економічної стабільності в країні. Відтак, важливо реалізовувати комплексну політику підтримки інноваційних підприємств та організацій для забезпечення сталого економічного розвитку України під час воєнного стану.

Інноваційні інструменти залучення іноземних інвестицій є важливим кроком у розвитку інноваційного сектору України під час воєнного стану. Інтерактивна Карта інвестиційних та бізнес-можливостей України, створена GlobalBusinessforUkraine, надає можливість потенційним інвесторам ознайомитися з інвестиційними можливостями в різних регіонах України. Карта містить інформацію про кожен регіон, його деталі та характеристики, а також дозволяє залишити заявку на інтересних проектах. Наразі на карті представлено 156 проектів, які охоплюють 15 галузей, у тому числі і сферу господарської діяльності[4]. Кожен проект описаний з урахуванням його ініціатора, статусу, локації, інвестиційних можливостей, суми інвестицій та деталей щодо мети та термінів реалізації. Таким чином, інтерактивна карта стає ефективним інструментом для залучення іноземних інвестицій та розвитку інноваційного сектору України.

Висновок. Під час воєнного стану державна інноваційна політика зіграє вирішальну роль у підтримці господарської діяльності. Узагальнення результатів дослідження свідчить про необхідність адаптації державної інноваційної політики до воєнного стану, що має забезпечити стабільність економіки та покращення інноваційного сектору. Ефективність державної інноваційної політики під час воєнного стану залежить від ефективного розподілу ресурсів, сприяння розвитку інноваційних підприємств та залучення іноземних інвестицій. Також важливим є створення сприятливих умов для інноваційної діяльності та забезпечення безпеки інтелектуальної власності. Для удосконалення державної інноваційної політики рекомендується:

– розвивати інноваційний сектор шляхом стимулювання інноваційної діяльності та залучення інноваційних підприємств у господарську діяльність.

– запроваджувати системи оцінювання та моніторингу інноваційної діяльності, що дозволить ідентифікувати проблемні сектори та забезпечити ефективне використання ресурсів.

– сприяти розвитку наукоємних парків та інноваційних кластерів, що дозволить створити сприятливе середовище для інноваційної діяльності та залучення інвестицій.

– запроваджувати системи підтримки інноваційних підприємств, такі як гранти, державні гарантії та податкові пільги, які можуть стимулювати інноваційну діяльність та розвиток галузей.

– сприяти міжнародній співпраці та обміну досвідом, що може допомогти покращити ефективність інноваційної політики та залучити іноземні інвестиції.

– забезпечувати безпеку інтелектуальної власності шляхом посилення законодавства та створення інституційних механізмів для захисту прав інноваторів.

– сприяти розвитку цифрових технологій та інфраструктури, що може бути основою для інноваційної діяльності та розвитку індустрій.

Загалом, ефективна державна інноваційна політика під час воєнного стану може забезпечити стабільність економіки та покращення інноваційного сектору, що є важливим для збереження інноваційного потенціалу України та забезпечення конкурентоспроможності в світовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні». *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2012, № 19-20, ст. 166. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>.

2. Бураковський І. «Війна війною, але бізнес продовжить розвивати інновації» 24.06.2022 URL: <https://agroportal.ua/blogs/viyna-viynoyu-ale-biznes-prodovzhit-rozvivati-innovaciji>.

3. Європейська Бізнес Асоціація. «Для інвестицій потрібна сильна економічна дипломатія»: інтерв'юзвиконавчою директоркою ЕБА Анною Дерев'янко 17.08.2023. URL: <https://eba.com.ua/dlya-investytsij-potribna-sylna-ekonomichna-dyplomatiya-interv-yu-z-vykonavchoyu-dyrektorkoyu-eba-annoyu-derev-yanko/>.

4. Інтерактивна карта інвестиційних та бізнес-можливостей України. URL: <https://investmentmap.com.ua>.

Жучков Р. Ф.

здобувач вищої освіти,

групи 8.0513-ерз

(Запорізький національний
університет)

Науковий керівник:

Калініченко З. Д.

кандидат економічних наук, доцент

(Запорізький національний
університет)

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІН У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ОБМЕЖЕНЬ У ВИКОРИСТАННІ ЗЕМЕЛЬ

Земельні ресурси, як складова природно-ресурсного потенціалу країни, є унікальним об'єктом, на який спрямовані інтереси всіх членів суспільства. З економічного погляду земля є однією з основ створення